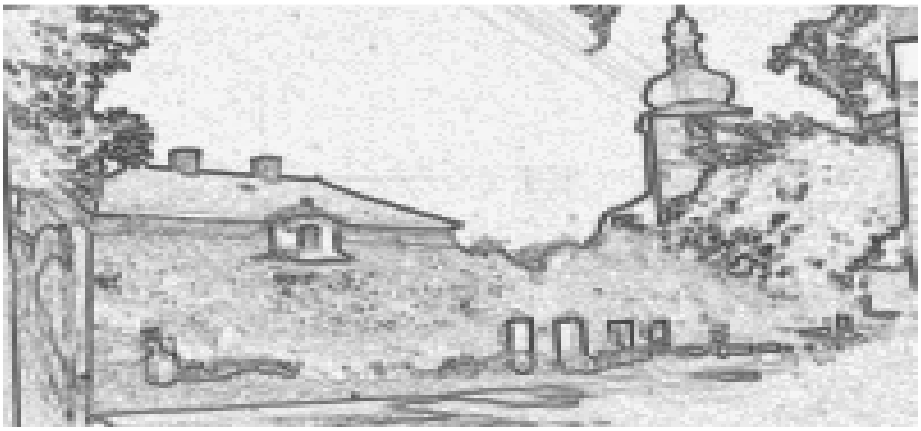

Radimské novin(k)y č.1/09

Zahrádkáři sněmovali

Měsíc leden nepatří mezi zahrádkáři k těm, které by mohli strávit na své zahrádce, ale zato se výborně hodí k výročním schůzím, na nichž se hodnotí rok uplynulý a s vidinou lepších zítřků se dívá na ten právě se rodící.

Členové radimské organizace zahrádkářů, pocházející z Radimi, Studeňan, Tužína a Dřevěnice, se sešli právě na takové schůzi v pátek 30. ledna v radimské knajpě Růže. A že se jich sešlo! Celkem 55 členů, což znamená 85% účast.

V úvodu se obecenstvo rozloučilo s jedním ze zakládajících členů organizace, panem Jaroslavem Glosem z Tužína. Mezi nové členy byli přijati: Jiří Stříbrný, JUDr. M. Franc a Tomáš Myšík.

Předseda organizace Jaromír Šimek všechny seznámil s činností za uplynulý rok - výlet do Prahy na výstavu Valdštejn a jeho doba a s moštováním jablek. Letošní velká úroda jablek se projevila na činnosti moštovny, kde bylo celkem v pěti směnách zpracováno přes 30 tun ovoce, tj. 19 600 litrů moštu.

Samostatně pak vystoupil Jaroslav Štál, který poreferoval o výkupu ovoce a o výkupu padaných jablek, následně pak manželé Odvárkovi. Z údajů od pana Štála vybíráme následující data: 20 q třešní, 24 q okurek nakládaček (je schopen vykoupit až 40 q), 12,5 q broskví, 7 q ořechů, 350 kg jader ořechů. V letošním roce "hitem sezony" byl a zájem určitě bude o třešně chrupky, jahody, angrešt, nakladačky, hrachové lusky /35 Kč/kg/, a především český česnek /90Kč/kg/. Renata Odvárková přednesla zprávu o výkupu padaných jablek, kterých se minulý rok vykoupilo více než 58 tun. Nutno podotknouti, že z důvodu velké nadúrody jablek byly problémy s jejich výkupem. Plán činnosti na letošní rok vedle běžných činností se bude snad skládat i z výletu a přednášek. Zahrádkáři by přivítali, pokud by v Radimi vystoupil například známý bylinář Váňa.

Poté se všichni mohli s vervou pustit do výborné večeře, která se již stala samozřejmostí v podání kuchyně hostince Růže.

Po schůzi následovala více než hodinová přednáška a digitální projekce ing. Daniela Bílka z Okrasných a ovocných školek Obora-Valdice na téma "Jarní zahrada", která určitě mnohé inspirovala ke zkrášlení své zahrady.

šik

Radimská plesová sezóna

14.2. – Tradiční ples SDH Radim
28.2. Maškarní ples Sokola Dřevěnice
14.3. Soběrazský ples
28.3. ples Lesanu Tužín

Hasičská schůze ve Formanově podání

Jako ve Formanově filmu Hoří má panenko si mohli připadat radimští hasiči, kteří se sešli 9. ledna v restauraci Růže v Radimi. Schůze měla začít v 19:00, ale co kohout nechtěl, v 18:40 se rozezvučely sirény - hoří. Jednotky z Jičína a Železnice vyrazily k požáru domku na Tužíně patřící Jaromíru Šimkovi - co čert nechtěl, již druhá nešťastná živelná událost během jednoho roku. I pár radimských hasičů se sešlo u požáru, kde znalecky posoudili, že jejich přítomnost zde je již prakticky zbytečná.

Začátek schůze se tedy protáhl až ke dvacáté hodině. Než začal oficiální program valné hromady, rozloučili se zúčastnění minutou ticha se svým dlouholetým členem sboru, panem Jaroslavem Glosem z Tužína. Následovalo seznámení s celoroční činností za uplynulý rok a plánem práce na rok příští. Tou největší událostí letošního roku je bezesporu připomínka 115. výročí Sboru dobrovolných hasičů v Radimi. Při této příležitosti se také v naší obci uskuteční okrsková soutěž. Termín bude upřesněn po sklizni vojtěšky na poli u hřiště.

Mladí hasiči předvedli všem zúčastněným nové vycházkové, zásahové a slavnostní uniformy.

Ve schváleném usnesení se také hasiči dohodli, že je nutno posílit spolkovou činnost - zejména se to týká brigád a práce na společném majetku.

Valná hromada se nesla v přátelském duchu. Účast byla vcelku slušná - nadpoloviční většina ze 52 zaregistrovaných. Nutno podotknout, že je mnoho zaregistrovaných členů, kteří neplatí své členské příspěvky. Pro SDH Radim je to finanční problém hlavně proto, že za ně sbor musí odvádět pojišťovně pojištění. To je v současné době 100 Kč/člena a členský poplatek je rovněž 100 Kč/osobu. Z toho je zřejmé, že by se měl Sbor více zaměřit na vybírání poplatků a nebránit se i případnému vyloučení "neaktivních" členů. Není přeci důležité mít 60 neaktivních členů, ale raději 30 těch, pro které je členství v SDH Radim poctou. V úvahu možná připadá i zvýšení členských příspěvků.

Po ukončení oficiální části bylo připraveno výborné občerstvení - kuřecí řízek s brambory a bohatou oblohou.

šik

Rozprávění nad myslivostí myslivce Jirky Vika

Úvod

Vážení čtenáři Radimských novinek, než se dáte do čtení následujícího příběhu, chci Vám říci, že to, co jste si mohli přečíst v předchozích vydání RN, ale i to, co je na řadě nyní, není nějaká moje potřeba se v obci nějak zviditelnit. Oba příběhy jsem napsal a vyšly nejprve v klubovém zpravodaji chovatelů jagdteriérů v Čechách č. 1 r. 2004 a ten druhý č. 1 r. 2008. Dal jsem ten první příběh přečíst kamarádům na "konferenci" a nějakou náhodou se to dostalo až k T. Myšíkovi.
Prý se mu to moc líbilo a tak mě před rokem požádal, jestli by to mohl uveřejnit v našich "Novinkách".

Pozn. redaktora: K prvnímu příběhu jsem se dostal prostřednictvím materiálům od pana Václava Nidrleho st., který mi zapůjčil mnoho zajímavých článků a fotografií o Radimi, za což mu velice děkuji.
Příběh pana Vika mě natolik zaujal, že jsem se rozhodl jej se souhlasem autora uveřejnit, a to s jediným cílem: ukázat krajinu okolí naší obce a život v ní pohledem člověka, který v ní každý den pobývá, vidí ji a také ji vnímá tak, jako kdyby byl její součástí a ne pouze lhostejným sousedem. A to je v naší době velkou vzácností. T.Myšík

Nejsem žádný spisovatel, vše jsem napsal tak, jak jsem to prožil. V současné době jsou myslivci často v očích veřejnosti zabijáci zvířat - "aby měli co dát do hrnce". Je pravda, že někteří rádoby myslivci k tomuto přispívají svým chováním i svými činy a média jsou po takových skutcích lačná jako psi.
Lov je jen součástí různorodé celoroční činnosti, kterou zde nechci rozebírat. Lidstvo svým žitím na zemi narušilo přirozenou rovnováhu v přírodě ať chceme nebo ne - je to skutečnost. Nedovedu si představit, jak by to bylo, kdyby zde žádní myslivci nebyli. Divočáci by se množili, a protože nemají žádného predátora, tak by jich v krátké době bylo více než lidí. Zrovna tak lišky, léčí se, aby se minimalizoval výskyt vztekliny, což se již podařilo, vzteklina už prakticky vymizela. Liška také, stejně jako rys, nemá predátora. Rysů je v Čechách určitá populace v Beskydách a v jižních Čechách. Nedá se ale říci, že kde jsou rysi, že by lišky byly v odpovídajících počtech. Počítá se, že by na 500 ha měla být jedna liška. Zrovna tak krkavci a vrány šedivky. Krkavec je celoročně hájený, straka a šedivka je hájená 5 měsíců v roce. Ulovení šedivky je velice náročné a většinou je to náhoda. Všichni dravci jsou hájeni také a nemají predátory. V dřívějších dobách bylo povoleno kladení otrávených vajec právě pro tlumení havranovitých. Když jsem s myslivostí začínal, trávení se legálně provádělo a byla vždy informována veřejnost. Dnes je to zakázáno, prý je to nehumánní. Když se přemnoží myši a potkani, tak to tráví kde kdo, je možno jedy kupovat a to už humánní je. Je mi to docela k smíchu. Lov patří k myslivecké činnosti tak, jako jatky a porážky k chovu hovězího, vepřového, drůbežího i ryb i jako k člověku zrození a smrt.
Nejsme všichni stejní, ale těch dobrých myslivců je většina a je jen škoda, že média nemají zájem zveřejňovat vše, co myslivci dělají pro životní prostředí a přírodu.
Přeji si jen, aby v této komerční době, kdy za peníze, kterých někteří mají nadbytek, jde skoro všechno, aby myslivost jako taková nějak žila a přežila i do budoucna. Aby naši potomci ji mohli provozovat dál s touto faunou a flórou pro další generace. Jestli tu bude fauna i fóra, alespoň taková jako nyní, záleží i na každém z nás, nejen na myslivcích.

Jiří Vik ze Žabíka

Příště: Příběh s názvem "Smůla nebo osud"

Ze života ZŠ v Radimi

Ve čtvrtek 29. ledna ukončily děti ze základních škol I. pololetí školního roku. V Radimi ukončili všichni žáci toto pololetí s vyznamenáním, to znamená, že všichni žáci měli více jedniček než dvojek a neměli přitom žádnou trojku. Čtyři z nich měli samé jedničky. Známky ze všech předmětů měli letos už i prvňáčci. Za odměnu jely děti 4. února do Jičína na koncert písniček Jaroslava Uhlíře v podání samotného autora.
Předtím, už 20. ledna, proběhl na naší škole zápis budoucích prvňáčků. Do 1. ročníku ZŠ v Radimi je zapsáno 5 dětí. Není ovšem ještě rozhodnuto, zda některé z těchto dětí nebude mít odklad školní docházky.

Alena Hančová
ředitelka ZŠ Radim

Výzva

Čtete rádi Radimské novin(k)y? Chcete, aby vycházely častěji? Pak vyzývám především Vás. Přispějte svým názorem, vzpomínkou z mládí či příběhem, který se v našem kraji stal do Radimských novinek!

šik

Výročí v našich víškách v lednu

Koudelková Božena
Kořínek Jaroslav
Emílie Effenbergerová

v únoru

Frýbová Anna
Karásková Milena
Havlová Růžena
Glosová Marie

RN Vám přejí hodně zdravíčka, štěstí a do dalších krásných let …

Stavební parcely v Radimi

Číslo popisné 9: Majitelé Eliška a Ing. Vladimír Frýbovi

Původní stavení stálo blíže k radimskému rozcestí, tam, kde mají současní majitelé garáž s dílnou a hospodářským stavením. Zde bydleli Josef Frýba (narozen 11. 6. 1864 na Podhájí 15) s manželkou Františkou (13. 1. 1864 ve Lhotě Bradlecké 46), rozenou Slavíkovou a ovdovělou Slavíkovou. Měli syny Václava (1900) a Josefa (1904). V roce 1939 se stal majitelem mladší Josef, učitel a jeho žena Eliška, rozená Fuchsová (9. 11. 1907). V roce 1939 dal rozbourat stodolu a postavil tam nový dům, který dostal číslo 40 a na který se - doufáme - dostane v dalších pokračováních.

Číslo popisné 10: Majitel Jaroslav Štál

Původně dřevěný roubený domek opatřený omítkou. Připomíná se zde výměnkářka Františka Strnadová (narozená 27. 2. 1821) z Radimi 56. Po roce 1900 zde bydleli nájemci Josef Brzák, zedník z Lužan (narozený 25. 11. 1974) se ženou Františkou, rozenou Koudelkovou, z Radimi 6 (5. 3. 1875) s dětmi: Annou (27. 11. 1898), Žofií (17. 5. 1900) - obě narozené ve Studeňanech 3, Marií (1912) narozené už v Radimi 10. V útlém věku jim zemřeli dva synové, oba se nedožili ani dvou let a zajímavostí je i to, že se oba jmenovali Josefové. Před první světovou válkou si Brzákovi vedle postavili vlastní dům se stodolou s číslem 81. Dále zde bydlela rodina Vinklářova, která měla dvě děti. Domek patřil rodině Vindyšových (Radim 3). Na výměnek se sem ve II. světové válce ze Studeňan přistěhovali manželé Vindyšovi, František a Marie. V roce 1986 domek koupil Jaroslav Štál ze Dřevěnice - Špice 52. Rozboural ho a postavil zde montovaný domek OKAL. Majitelé tedy byli Jaroslav Štál (5. 4. 1956) s manželkou Věrou, rozenou Ševčíkovou z Jičína. Poměrně brzy se rozvedli a do podkroví se přistěhovali rodiče Jaroslava, Jaroslav (1917-1995) a Alena (1928-2001).

Číslo popisné 11: Majitelka Ivana Becková, rozená Jandová

Hostinec zde v roce 1729 postavili Kartuziáni. Na počátku 19. století se zde připomíná řezník František Krátký, který měl i menší hospodářství a také sušírnu na hrázi (současný pozemek Karla Beneše). Dalším majitelem byl rovněž František Krátký (1858) s manželkou Josefou, rozenou Draslarovou ze Dvorců, kterou si vzal v roce 1887. Asi od roku 1905 objekt vlastnil Josef Draslar(1877), řezník a hostinský z Radimi 66 a manželkou Annou Bílkovou (1878) z Tužína 1, kteří byli oddáni 25. 4. 1902. Měli děti:Josefa (22. 3. 1903), ten se narodil ještě v Radimi 66, Františka (1904), který však zemřel ještě před dovršením šesti měsíců a čtyři další (už narozené v Radimi 11), konkrétně Marii (2. 12. 1905), provdanou Vitvarovou, Annu (1. 3. 1907-10. 5. 1932), provdanou Teichmanovou, Jaroslava(14. 3. 1908) a Boženu (26. 1. 1911). S touto početnou rodinou zde žila Marie Draslarová (9. 11. 1845) ze Štikova, matka Josefa, vdova po Josefu Draslarovi. Dále zde žila i Alžběta Rybová, vdova (15. 6. 1833-7. 8. 1910). Dalším majitelem v pořadí byl Jaroslav Draslar (1908) s manželkou Annou (1919), sňatek v roce 1938. Měli děti Annu (1939), svobodnou, Boženu (1941), provdanou Javůrkovou do Rožďalovic a Jaroslava (1943), který v roce 1962 tragicky zahynul na motocyklu. Hostinec byl v padesátých letech dvacátého století rozhodnutím ONV vyvlastněn pro JZD Radim. Draslarovi museli svůj majetek opustit. Jaroslav musel vydržet opravdu drsný nátlak. Na Štědrý den roku 1956 byl odveden na vojenské cvičení do Mimoně a pobyl tam až do června následujícího roku! Jednota Nová Paka zde provozovala pohostinství. Vystřídala se zde celá řada vedoucích například pánové a paní Lukavský, Fingr, Pokorný, Jínová, Gollová, Vacardová, Kořínek, Jiránková. Budova hospody byla v obci jedinečná, neboť se v ní odehrávaly všechny kulturní akce - divadla, zábavy, výroční schůze, cvičili zde místní sokolové. V sedmdesátých letech se sem nastěhovalo několik rodin Cikánů pracujících pro místní JZD, následně zde byla dílna klempířů JZD. Úplně devastovanou hospodu po roce 1989 dostala zpět Božena Javůrková z Rožďalovic, dcera posledních majitelů a i když existovaly některé nápady, co s objektem udělat (a byly to záměry spíše velikášské než reálně proveditelné), prodala ji Jaroslavu Jandovi z Újezdců, který v té době vlastnil stavební firmu. Ten trosky přebudoval na pěknou a zejména funkční hospodu a začal ji provozovat v listopadu roku 1994. Jaroslav Janda (15. 9. 1952) se rozvedl s manželkou Emilií a vzal si Alenu Vágnerovou (6. 8. 1963),rozenou Odvárkovou z Radimi 43, se kterou má dceru Karolínu. Jaroslav Janda zemřel po těžké nemoci 3. 1. 2008. Od roku 2007 hospodu velice úspěšně ke spokojenosti všech spolků v Radimi, štamgastů i projíždějících cykloturistů provozuje Lukáš Karban (1984) se ženou Lenkou (1985), rozenou Dlabolovou z Jičína, kteří v hospodě bydlí a od prosince 2007 mají dceru Natálii (2007). V hospodě bydlí i několik podnájemníků a tak je tento objekt opravdu využit.

Prosba pro další pokračování:

Čerpáme z kusých údajů v kronice, někdy se dovoláváme jen paměti, která je vždy malinko ošidná. Budeme postupně připomínat další popisná čísla dle pořadí, tedy příště to budou čísla 12, 13 a možná 14, postupně další, vždy dvě až tři do každého dalšího vydání Radimských novinek. Moc přivítáme, budou-li současní majitelé objektů korigovat naše vědomosti a poznámky ještě před zveřejněním. Nabízíme osobní setkání či konzultaci po e-mailu (nidrlovi@wo.cz) či telefonickou (603 346 410).

Václavové Nidrlové

Chalupy a požáry na Tužíně a Podhájí

V současné době je na Tužíně a Podhájí 30 roubených stavení včetně dvou nově zbudovaných. Je až neuvěřitelné, že některé chalupy jsou již více jak 200 let staré. Můžeme tak obdivovat zručnost jejich stavitelů, našich předků: mistrů tesařů, zedníků a dalších řemeslníků.
Přičiněním současných majitelů jsou stále pěkné, avšak postrádají jenom ty doškové střechy, které byly pro chaloupky typické. Jako důvod zániku doškové střechy se uvádí, že hospodáři platili za objekty vysoké požární pojistné. K pozvolnému ústupu doškové krytiny (její výrobu si popíšeme v dalším čísle RN) dochází již od vydání stavebního řádu pro venkov ze dne 17. května 1833, který tuto krytinu již na novostavbách nepovoloval. Nevýhodou došků byla jejich snadná zápalnost, hořlavost a malá možnost hašení; v řadě případů to byl i osud chalup na Tužíně a na Podhájí. Jedná se o 17 stavení, která buď požárem nebo postupným chátráním navždy zmizela z katastru obce.

Dnes si připomeneme, které a v jakém roce postihl požár.

1864 - vyhořel hostinec v Podhájí č.p. 11 majitele Josefa Kundy. Budova byla obnovena. V roce 1969 započata její rekonstrukce, po prodeji v roce 1980 pokračovala dostavba a po kolaudaci v r. 1982 slouží jako rekreační objekt vězeňské služby ČR Praha.
1868 - vyhořel hoření mlýn na Tužíně č.p. 1. Před požárem byl jednopatrový, obehnán dřevěnou pavlačí. Jeho majitel František Wágner vystavěl znovu roubený, ale již menší s větším mlýnským vodním kolem (mělo být největší v Čecháh). Dnes objekt slouží k rekreaci. Majiteli jsou Anna a Matěj Holý z Prahy.
1868 - číslo popisné 26 na Tužíně vyhořelo dokonce dvakrát, podruhé v roce 1871. Roku 1874 obnoveno a slouží k rekreaci majitelům Karlovi a Jaroslavu Bernardovi z Liberce.
1881 - úderem blesku shořel dům na Tužíně č.p. 18, majitel Antonín Korbelář ho přestavěl na zděný. Současný majitel je Petr Heger z Olomouce. Slouží k rekreaci (dříve Kupkovi).
1898 - děti si zapálily ohníček blízko stavení, ten se přenesl na uskladněné otýpky roští pod přístřeškem a domek na Podhájí č.p. 22 lehl popelem a vedlejší č.p. 9 majitele Antonína Korbeláře rovněž tak. Majitelé Morávkovi vystavěli nový zděný. Současní majitelé Marie a Zdeněk Legnerovi z Mladé Boleslavi. Č.p. 9 nebylo obnoveno a zaniklo, stávalo u cesty nad Erlebachovými.
1904 - oheň zasáhl Brendlův hostinec "Na Výšince", Tužín č.p. 25, přenesl se na stodolu a od té vzplála i stodola souseda Fr. Šimka u č.p. 24. Původní hospoda stávala v místech současné stodoly a naopak. Hostinec i stodola byly obnoveny. Za pět let v roce 1909 stodola vyhořela podruhé a po jejím postavení ještě v roce 1911 potřetí. Byla opět obnovena a pokud ji čerti neodnesli, tak tam stojí dodnes.
1907 - lehlo popelem stavení na Tužíně č.p. 28 majitele Jana Toma, obnoveno nebylo a zaniklo. Stávalo poblíž náhonu nad nynějším transformarmátorem.
1911 - vyhořel domek Josefa Šimka, Tužín č.p. 41, nebylo obnoveno. Stávalo pod hrází hořeního rybníka pod Ducháčkovými.
1913 - vznikl požár u domku Františka Fryby, Tužín č.p. 21, bylo obnoveno. Dnešní majitel Věra Müllerová (dříve Hamanovo).
1914 - vyhořelo stavení Josefa Havla, Tužín č.p. 19. Vystavěn dům zděný, současní majitelé Tříškovi.
1919 - oheň zničil domek na Tužíně č.p. 13, majitel Jan Purma. V roce 1920 postavil zděný, dnes slouží k rekreaci. Majitelé manželé Morávkovi z Jičína.
1928 - po výmlatu obilí vyhořela stodola Fr. Bílka, Tužín č.p. 33, okolní domy se podařilo zachránit. Stodola byla obnovena a současným majitelem je Josef Rejfek.
1942 - 30. prosince vyhořelo stavení na Tužíně č.p. 30 pana Františka Glose, v přilehlé stodůlce oheň zničil i uskladněné divadelní rekvizity požárního sboru. Domek nebyl obnoven, stával pod hostincem U Raplů (dnes rekreační objekt vězeňské služby).
1945 - požár hájenky na Podhájí č.p.23, kde bydlel hajný Jindřich Jančík. Nebylo obnoveno, stávalo u lesa za chalupou Morávkových.
2004 - 26. května vyhořelo do základů stavení na Tužíně č.p.20, zatím nebylo obnoveno a jen komín připomíná místo, kde stávalo. Sloužilo k rekreaci majiteli Karlu Klustovi z Jičína.
2009 - v pátek 9. ledna ve večerních hodinách zlikvidoval HZS z Jičína a Železnice zahoření střešního prostoru na rekreační chatě u chalupy č.p. 24 majitele Jaromíra Šimka z Radimi.

Z Tužínské kroniky čerpal Miroslav Říha, kronikář tužínský.

Redakce: Tomáš Myšík - ŠIK (e-mail: tomasmysik@seznam.cz nebo radimskenovinky@seznam.cz)
Příspěvky: Jiří Vik st., Václav Nidrle st., Václav Nidrle ml., Miroslav Říha
Počet výtisků: 180ks
Tisk a distribuce: OÚ Radim
Noviny jsou k dostání také v elektronické podobě na www.obec-radim.cz